

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวิธีดำเนินงานตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 198 โรงเรียน แยกได้ดังนี้

1.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 42 โรงเรียน

1.1.2 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 198 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 42 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน

2.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 42 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 16
โรงเรียน

2.1.2 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 46
โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน จำแนกตามขนาด สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ประชากร /ขนาดโรงเรียน		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	
หนองกุงศรี	11	38	49	4	11	15
ท่าคันโท	6	16	22	2	5	7
ห้วยเม็ก	7	30	37	3	9	12
ยางตลาด	15	55	70	6	16	22
ฆ้องชัย	3	17	20	1	5	6
รวม	42	156	198	16	46	62

2.2 นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้เทียบบัญชีรายชื่อไตรยางศ์ เพื่อหาผู้ตอบแบบสอบถาม
รวมทั้งสิ้น จำนวน 654 คน โดยสุ่มสถานภาพละ 1 คน ดังนี้

2.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 โรงเรียน โดย
แยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 9 สถานภาพ รวม 240 คน

2.2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 โรงเรียน โดย
แยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 9 สถานภาพ รวม 414 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม
ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดกรอบแนวคิดการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน

9 ด้าน มีลักษณะ ของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับขนาดของ โรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนแล้วพิจารณาสร้างเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 61 ข้อ ภายใต้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น 9 ด้าน โดยศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามจากงานวิจัยของ นงนิตย์ โสพุทธอ่อน (2549 : 176 - 185) เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และมีชัย พลภูงา (2546 : 120 - 148) เรื่องสภาพและปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงการใช้ภาษาและความเหมาะสม ดังนี้

3.1 นายสินสมุทร แสนสุข วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตรวจสอบด้านคุณภาพ
เครื่องมือ

3.2 นายทักษิณ เชื้อสูง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ตรวจสอบด้านเนื้อหา

3.3 นายวิโรจน์ ภูลวรรณ วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนยางเนียมพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
ตรวจสอบด้านโครงสร้างและภาษา

3.4 นายอรันต์ แสงนิกุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยและวัดผล
การศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนยางอู่วิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2 ตรวจสอบด้านคุณภาพเครื่องมือ

3.5 นายประสงค์ สกุดซึ้ง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยและวัดผล
การศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านแกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2 ตรวจสอบด้านคุณภาพเครื่องมือ

4. ได้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 61 ข้อ

5. นำแบบสอบถาม ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความ
ถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (try – out) กับคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อนำผลการทดลองใช้ดังกล่าว มาวิเคราะห์หาคุณภาพ
เครื่องมือด้านค่าอำนาจจำแนก โดยคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก
(Discrimination Index) ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ซึ่งค่าความ
เชื่อมั่นเหมาะสมของแบบสอบถามมีค่าตั้งแต่ 0.89 ขึ้นไป

7. นำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร ผู้วิจัย ได้จัดชุดคำถามของข้อคำถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเหมาะสม จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปแสดงต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และคัดไว้เฉพาะฉบับสมบูรณ์ คือ แบบสอบถามตอนที่ 1 – 2 ทุกข้อ
2. จำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรต้น คือ ขนาดของ โรงเรียน
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545:100) ดังนี้

ตอบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ตอบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
ตอบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ตอบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้
  - 4.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลแต่ละข้อแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t -test (Independent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) ซึ่งหาได้จากสูตร ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งหาได้จากสูตร ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งหาได้จากสูตร ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเชื่อมั่น ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) จากสูตรต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้ t-test (Independent Samples) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยใช้ t-test โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	X_1, X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2
ตามลำดับ	n_1, n_2	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ